

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Kiberdrošības prasību piemērošana publiskajos iepirkumos

Saīsinājumi

Noteikumi - Ministru kabineta noteikumi
Nr. 397 “Minimālās kiberdrošības
prasības”

SAB – Satversmes aizsardzības biroja

2025. gada 25. jūnijā spēkā stājās Noteikumi, kas ir speciālais regulējums, kas pasūtītājiem ir jāievēro līdztekus publisko iepirkumu regulējumam, veicot iepirkumu, uz kuru ir attiecināmi Noteikumi. Subjektu loku, uz ko ir attiecināmi Noteikumi, nosaka Nacionālās kiberdrošības likuma 3. pants.

Noteikumi citstarp nosaka, ka pasūtītājs iepirkuma līgumu ar pretendentu var slēgt tikai pēc SAB atzinuma saņemšanas. Attiecīgi praksē, tā kā Noteikumi nenosaka konkrētu iepirkuma stadiju atzinuma pieprasīšanai, **pasūtītājiem rodas jautājums, kad pieprasīt SAB atzinumu, tostarp vairāku posmu iepirkumu procedūrās.**

Noteikumu būtība paredz, ka pasūtītājam ir jānoskaidro persona, ar kuru tiks slēgts iepirkuma līgums. Līdz ar to SAB atzinums būtu pieprasāms tad, kad ir skaidri zināma šī persona, ar kuru tiks slēgts iepirkuma līgums, proti, tas būtu brīdis, kad pasūtītājs ir tiesīgs slēgt iepirkuma līgumu ar personu, kurai iepirkumā ir piešķirtas līguma slēgšanas tiesības (attiecas arī uz vairāku posmu iepirkumu procedūrām). Tas izriet no Noteikumu 93. punkta un šāda pieeja akcentēta arī atbildēs biežāk uzdoto jautājumu sadaļā¹ (atbilde uz 28., 38., 53., 55. un 58. jautājumu), kas pieejama Nacionālā kiberdrošības centra tīmekļvietnē.

¹ https://www.cyber.gov.lv/sites/cyber/files/document/Arpakalpojumi_jautajumi_130226_0.pdf

Papildus attiecībā uz vairāku posmu procedūrām jāņem vērā, ka Noteikumi neparedz, ka atzinums varētu tikt pieprasīts pēc iepirkuma pirmā posma, tomēr, ja iepirkuma tehniskās specifikācijas satur ierobežotas pieejamības informāciju, kura varētu būt izpaužama tikai pēc SAB atzinuma saņemšanas, pasūtītājs pēc savas iniciatīvas ir tiesīgs lūgt SAB atzinumu. Jāņem vērā arī tas, ka šajā gadījumā saņemts pozitīvs SAB atzinums neatceļ pasūtītāja pienākumu pieprasīt SAB atzinumu pirms iepirkuma līguma noslēgšanas ar personu, kā to paredz Noteikumu 93. punkts.

Iepirkuma līgumu pasūtītājs slēdz pēc pozitīva atzinuma saņemšanas.

Ja tiek slēgta vispārīgā vienošanās, izveidota dinamiskā iepirkumu sistēma vai iepirkumam ir vairākas daļas, aicinām skatīt biežāk uzdoto jautājumu sadaļu² (atbilde uz 2., 33., 38. un 41. jautājumu).

Ko darīt, ja ir saņemts negatīvs SAB atzinums

Ja saņemts negatīvs atzinums, pasūtītāja rīcībai ir iespējami vairāki turpmākie risinājumi atkarībā no tā, par kuru personu saņemts negatīvs atzinums.

Ja negatīvs atzinums ir attiecībā uz pašu pretendentu, pasūtītājs noraida konkrēto pretendentu un ir tiesīgs atcelt iepriekš pieņemto lēmumu un līguma slēgšanas tiesības piešķirt nākamajam pretendentam. Pretendenta noraidīšanas pamats ir Noteikumu regulējums, kas nepieļauj slēgt iepirkuma līgumu ar personu, par kuru saņemts negatīvs atzinums.

Ja pretendents ir peronu apvienība vai personālsabiedrība un negatīvs atzinums ir saņemts par kādu tās dalībnieku vai biedru, pasūtītājs noraida šo pretendentu, **izņemot**, ja palikušais biedrs vai dalībnieks (biedri vai dalībnieki) viens pats (vieni paši) atbilst iepirkumā noteiktajām prasībām un tā (to) dalības turpināšana iepirkumā neizraisa citu pretendentu konkurences situācijas pasliktināšanos.³ Vienlaikus jāņem vērā, ka, lai noslēgtu iepirkuma līgumu, SAB pozitīvs atzinums ir jāsaņem par visām līguma izpildē iesaistītajām personām (tostarp apakšuzņēmējiem un speciālistiem), kā to paredz Noteikumi.

² https://www.cyber.gov.lv/sites/cyber/files/document/Arpakalpojumi_jautajumi_130226_0.pdf

³ Šāda iespēja turpināt dalību iepirkumā ar atlikušajām personām izriet no publisko iepirkumu regulējuma (skat. [Eiropas Savienības Tiesas 2016. gada 24. maija spriedumu lietā C-396/14](#) (MT Højgaard A/S un Züblin A/S pret Banedanmark) un [Eiropas Savienības Tiesas 2024. gada 26. septembra spriedumu apvienotajā lietā C-403/23 un C-404/23](#) (Luxone Srl et Sofein SpA pret Consip SpA)) un tā nav saistīta ar to, ka biedrs vai dalībnieks pats vēlas izstāties no apvienības. Savukārt citu pretendentu konkurences pasliktināšanās izraisīšana nozīmē, ka pretendents dalības turpināšanai iepirkumā nevar piesaistīt citus partnerus ne kā apvienības dalībniekus, ne arī kā personas, uz kuras iespējām tas balstīts, lai apliecinātu, ka pretendenta kvalifikācija atbilst paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām prasībām. Papildu informācijas sniegšana ir pieļaujama tikai Publisko iepirkumu likuma 41. panta sestās daļas ietvaros.

Ja negatīvs atzinums ir attiecībā pretendenta piesaistītu apakšuzņēmēju (tostarp personu, uz kuras iespējām pretendents balstās) vai speciālistu, pretendents ir tiesīgs nomainīt konkrēto personu ar citu iepirkuma procedūras dokumentos noteiktām prasībās atbilstošu personu, par kurām ir arī pieprasāms SAB atzinums⁴.

Vai nolikumā ir jānosaka nosacījumi saistībā ar Noteikumu regulējumu un pasūtītāja rīcību negatīva SAB atzinuma saņemšanas gadījumā

Publisko iepirkumu regulējums šādu nosacījumu neparedz, bet, ņemot vērā likumos ietvertu vienlīdzīgas un taisnīgas attieksmes principu, iepirkumu nolikumos būtu jānorāda (jāinformē), ka tiks pieprasīts SAB atzinums un līguma slēgšana būs iespējama tikai pēc pozitīva atzinuma saņemšanas, vienlaikus arī informējot, ka pretendentiem (tostarp apakšuzņēmējiem un speciālistiem) atbilstoši Noteikumiem būs jāsniedz piekrišana pārbaudes veikšanai, savukārt piekrišanas nesniegšanas sekas būs izslēgšana no iepirkuma. Pasūtītājam jāņem arī vērā, ka Noteikumos paredzētais termiņš atzinuma sniegšanai tiek skaitīts no visu Noteikumos noteikto dokumentu iesniegšanas brīža.

Tāpat var paredzēt iespēju (kārtību) gadījumiem, ja negatīvs atzinums ir saņemts par apakšuzņēmēju (tostarp personu, uz kuras iespējām pretendents balstās) vai speciālistu (darbinieku), un pretendenta tiesībām (iespēju) tos aizstāt. Tiesības lūgt pretendentu nomainīt minētās personas izriet no Publisko iepirkumu likuma 41. panta trīspadsmitās daļas⁵, kas nozīmē, ka pasūtītājs savas tiesības var izmantot arī tad, ja tas nebūs atrunāts iepirkuma nolikumā.

Kas jāievēro pasūtītājam, slēdzot līgumu par A klases informācijas sistēmas tehnisko resursu iegādi

Tehnisko resursu iegādes gadījumā pārbaudi atbilstoši Noteikumu prasībām veic pats pasūtītājs. Pārbaude veicama attiecībā uz tehnisko resursu ražotāja izcelsmi. Pārbaudi pasūtītājs veic publiskajos resursos tiktāl, ciktāl tas ir iespējams. Turklāt Noteikumi neparedz un līdz ar to arī nebūtu pamatoti iepirkumā prasīt no piegādātāja iesniegt trešo pušu (tostarp ražotāja) apliecinājumus vai citus dokumentus.

Konstatējot tehnisko resursu ražotāja atbilstību Noteikumu 94. punktam, t.i., šajā punktā noteikto subjektu izcelsme ir Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO), Eiropas Savienības vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija (EBTA) dalībvalstī vai NATO Indijas un Klusā okeāna reģiona sadarbības valstī (IP4), pasūtītājs var slēgt

⁴ Publisko iepirkumu likuma 41. panta trīspadsmitā daļa; Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma ietvaros rīkotā iepirkumā rīkojas pēc analogijas

⁵ Spēkā no 2026. gada 9. jūnija; Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma ietvaros rīkotā iepirkumā rīkojas pēc analogijas

iepirkuma līgumu ar izraudzīto pretendentu. Šajā gadījumā Noteikumi neparedz SAB atzinuma saņemšanu.

Savukārt, ja pasūtītājs pārbaudes laikā ir konstatējis tehnisko resursu ražotāja neatbilstību Noteikumu 94. punktam, iepirkuma līgumu var slēgt tikai tad, ja ir saņemts pozitīvs SAB atzinums (Noteikumu 95.2. punkts).

Papildu informācija par Noteikumu regulējumu (tostarp biežāk uzdotie jautājumi) pieejama Nacionālā kiberdrošības centra tīmekļvietnē⁶.

⁶ <https://www.cyber.gov.lv/lv/minimalas-kiberdroshibas-prasibas-un-nis2>